

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ
T Ü R K M E R

2023 / Mart Ayı Türk Dünyası Gündemi

AZERBAIJAN

Mart Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Karabağ'da Azerbaycan Askerleri ile Ermenistan Güçleri Arasında Çatışma Çıktı

5 Mart'ta Azerbaycan Savunma Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, geçici olarak Rus unsurların konuşlandırıldığı ve Ermeni nüfusun yaşadığı Azerbaycan topraklarına Ermenistan'dan Hankendi-Halfeli-Turşsu yolu kullanılarak askeri teçhizat, mühimmat ve personel nakliyesi yapıldığı yönündeki bilgiler üzerine Azerbaycan askerlerinin harekete geçtiği ve Ermeni kuvvetler tarafından ateş açıldığı bildirildi.

Çatışmada 2 Azerbaycan askeri şehit olurken 3 Ermeni polisi ölü ele geçirildi.

Zengezur Koridorunda Sona Yaklaşıldı

- 2020 yılında gerçekleşen Karabağ Savaşı'nın ardından Azerbaycan'ın odaklandığı ilk konulardan birisi yıllardır işgal altında olan şehirlerin yeniden düzenlenmesi oldu. Bu doğrultuda ilk adım olarak Zengezur Koridorunun inşa edilmesi süreci başlatılmıştı. 6 Mart'ta yetkililer tarafından yapılan açıklamaya göre koridorun inşasında sona yaklaşıldığı kaydedildi.
- Açılacak bu koridor ile Türkiye-Azerbaycan kara bağlantısı tam olarak sağlanacak ve bu doğrultuda yeni ticari, askeri anlaşmalar yapılacağı tahmin edilmekte.

Azerbaycan: Ermenistan, Bölgede Gerilim Oluşturmaya Çalışıyor

- Azerbaycan Savunma Bakanlığı'ndan 9 Mart'ta yapılan açıklamada:
- *"Ermenistan silahlı kuvvetleri, mevzilerimize sistematik olarak ateş ederek ordumuzu karşılık vermeye kışkırtmakta ve sınırda faaliyet gösteren Avrupa Birliği (AB) sivil misyonunun temsilcileri arasında yanlış bir kanaat oluşturmaya, bölgede yapay bir gerilim yaratmaya çalışmaktadır."*

Sözlerine yer verilirken, Ermenistan'a uyarılarda bulunuldu.

Azerbaycan Sınırında İzinsiz Uçuş Gerçekleştiren Savaş Uçağı Nedeniyle İran'a Nota Verildi

- Azerbaycan Savunma Bakanlığı ile Dışışleri Bakanlığından yapılan ortak açıklamada, İran'a ait savaş uçağının, 11 Mart sabahı yaklaşık 45 dakika kadar iki ülke sınırında Zengilan ile Bilesuvar illeri arasındaki hatta uçuş yaptığı duyuruldu.
- Herhangi bir askeri uçağın komşu ülkenin sınırına yaklaşması halinde önceden uyarı yapılması gerektiğı yönünde uluslararası kabul görmüş uygulama hatırlatılırken İran'a bu konuda uyarılarda bulunuldu.

Putin, Ermenistan Başbakanı Paşinyan ile Karabağ'daki Durumu Görüştü

- Kremlin Sarayı'ndan yapılan açıklamaya göre 13 Mart'ta telefonda yapılan görüşmede, Azerbaycan-Ermenistan sınırındaki güvenlik ile istikrarın sağlanması, ekonomi ve ulaşım bağlantılarının yeniden oluşturulması, Azerbaycan ile Ermenistan arasında barış anlaşmasının hazırlanması yönündeki adımların yanı sıra Rusya, Azerbaycan ve Ermenistan liderlerinin 2020 ve 2022'de yaptıkları anlaşmaların uygulanması konuları ele alındı.

Olaf Scholz: Azerbaycan, Almanya ve AB için önemi artan bir ortak

- Almanya Başbakanı Olaf Scholz ve Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev 14 Mart'ta gerçekleştirilen görüşmenin ardından ortak basın toplantısı düzenledi.
- Görüşmede iki ülke arasındaki iş birliğinin nasıl daha derinleştirilebileceğinin ele alındığını belirten Scholz, Azerbaycan ve AB'nin Doğu Ortaklığı çerçevesinde birlikte daha yakın çalışmak istediğini bildirdi.
- Scholz, "Azerbaycan, Almanya ve AB için önemi artan bir ortaktır" değerlendirmesinde bulundu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, İlham Aliyev ile Görüştü

- Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Olağanüstü Zirvesi 16 Mart'ta Ankara'da gerçekleştirildi. Türkiye'de yaşanan depremler zirvenin öncelikli gündemi oldu.
- Erdoğan Aliyev'i 16 Türk Devleti'nin bayraklarınının yer aldığı askeri tören ile karşıladı.
- Görüşme basına kapalı gerçekleştirildi.

Putin ve Aliyev Görüşme Gerçekleştirdi

- Azerbaycan Cumhurbaşkanlığından 17 Mart'ta yapılan açıklamaya göre, Aliyev ve Putin, Rusya, Azerbaycan ve Ermenistan liderlerinin üçlü bildirimlerine dayanarak Güney Kafkasya'da güvenlik ve istikrarı sağlamaya yönelik pratik önlemleri müzakere etti.
- Putin ve Aliyev, bölgede ulaşım ve lojistik ile ekonomik ilişkilerin gelişimi hakkında da görüş alışverişinde bulundu.

Ermenistan Askerleri Sınırdaki Azerbaycan Mevzilerine Ateş Açtı

- Azerbaycan Savunma Bakanlığı, Ermeni güçlerin 24 Mart akşamı Azerbaycan-Ermenistan şartlı sınırında ve Karabağ bölgesinde bulunan Azerbaycan ordusuna ateş açtığını bildirdi.
- Açıklamada:
- *"Ermenistan silahlı kuvvetlerinin birimleri, Azerbaycan-Ermenistan şartlı sınırının farklı yönlerinde bulunan mevzilerinden Azerbaycan ordusunun karşı mevzilerine farklı kalibrelerde hafif silahlarla ateş açtı."*
- İfadelerine yer verilirken; Hocavend'deki Azerbaycan mevzilerine de ateş açıldığını ve Azerbaycan ordusu tarafından önlem alındığı aktarıldı.

Kazakistan

Mart Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Kazakistan'da Adnan Menderes Anıtının Açılışı Gerçekleştirildi

- 1 Mart'ta Kazakistan'ın Türkistan eyaletinde Adnan Menderes anıtının açılışı düzenlendi.
- Açılıшта Türkistan Eyaleti Valisi Darhan Satıbaldı yaptığı konuşmada Adnan Menderes'in 1950'lerde aldığı karar ile Kazak Türklerinin Türkiye'ye göç etmesini kabul ettiğini hatırlatarak "bize düşen görev, o yıllarda Kazak halkına sahip çıkan Adnan Menderes'in adını yaşatmaktır" dedi.
- Menderes döneminde, 13 Mart 1952 tarihli 3/14595 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ikinci vatan olarak gördükleri Türkiye'ye, Doğu Türkistan'dan göç ederek Hindistan ve Pakistan'da mülteci hayatı yaşayan Kazak Türklerini yerleştirilmiştir.

“Dilde, Fikirde ve İşte Birlik”: Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSÖY) Yazarlar Birliği Kuruldu

- Türk Dünyası yazarlarının ve eserlerinin tanıtımının sağlanması ile birlikte yazarların ortak sorunlarını belirlemek ve çözümüne yönelik çalışmalar yürütebilmek amacı ile TÜRKSÖY Yazarlar Birliği kuruluş toplantısı 6 Mart'ta TÜRKSÖY Genel Sekreteri Sultan Raev'in ev sahipliğinde düzenlendi.
- Açılış konuşmasını yapan Raev ilk olarak Türkiye'de meydana gelen depremde can kaybının yaşattığı acıya değindi ve katılımcıları bir dakikalık saygı duruşuna davet etti.
- Ayrıca Raev TÜRKSÖY'un medeni entegrasyon işlevine değinerek en önemli görevinin Türk dünyasının medeniyetini birbirine yakınlaştırmak ve onların iletişimini sağlamlaştırmaktır, dedi ve TÜRKSÖY'un vizyonunu tanıttı.
- Tanıtımın ardından toplantıda alınan kararlar birlikte Genel Başkanlığa Kazakistan Yazarlar Birliği Başkanı Ulubeg Esdaulet seçildi.

Kamuya Açık Alanlarda Küfredenlere Yaptırım Arttırıldı

- Kazakistan'da kamu yararına kullanılan alanlarda küfredenlere cezai yaptırım arttırıldı. Ayrıca hakaret ve taciz eyleminde bulunanlar ve kamu mülküne zarar veren taşkın davranışlarda bulunup saygısızlık yapanlar için sert şekilde cezai yaptırım uygulanacak.
- 69 bin tenge (yaklaşık 3 bin TL) veya 15 güne kadar hapis cezası alanlar suçu tekrar ederlerse 30 güne kadar hapis cezası verilecek.

Ocak Olayları: Kazakistan Eski Savunma Bakanı Bektanov'a 12 Yıl Hapis Cezası Verildi

- 2022 yılında Kazakistan'da meydana gelen Ocak Olayları dolayısı ile gözaltına alınan Bektanov'un, 12 yıl hapis cezası aldığı 9 Mart'ta basına aktarıldı.
- Başsavcı Berik Asılov, soruşturma kapsamında Bektanov'un askeri stratejik tesisleri yasadışı emirler vererek korumasız bıraktığının tespit edildiğini aktarmıştı.
- Bir yıl süren soruşturma sonucunda Ocak Olaylarının darbe girişimi olduğu da açıklanmıştı.
- Ardından Bektanov 20 Şubat 2022'de görevini yerine getirmediği dolayısı ile gözaltına alınmıştı.

Kazakistan'da 7 Siyasi Partiden 6'sı Parlamento'ya Girmeyi Başardı

- 19 Mart'ta yapılan Kazakistan Parlamentosu'nun seçim sonuçlarına göre 7 siyasi partiden 6'sı yüzde 5 barajını geçti. Seçimde ayrıca 7 bağımsız aday da meclise girmeye hak kazandı.
- Parlamento'nun alt kanadı olan Millet Meclisi seçimlerine katılım diğer yıllara göre düşüktü.
- Seçimlerin son sonuçları ise Merkezi Seçim Komisyonu tarafından henüz açıklanmadı.

Kazakistan'da Nevruz Bayramı Coşkusu

- Orta Asya halkları tarafından yeni yılın başlangıcı olarak kutlanan Nevruz Bayramı Astana'da Cumhurbaşkanı Kasım-Cömert Tokayev'in katılımı ile 21 Mart'ta kutlandı.
- Astana Expo Fuar Merkezi Yurtların (Milli çadırlar) kurulduğu alanda Tokayev halka seslendi.
- “Eski çağlardan beri atalarımız, baharın gelişini ve yeni bir yılın başlangıcını simgeleyen bir tatil olan Nevruz'u kutladılar. Ne de olsa, gece ve gündüzün ekinoksu bu zamanda kurulur ve kış donları ve soğuklar geri çekilir. Bu, doğanın canlanması ve canlılığın geri kazanılması için harika bir zamandır.”

Kazakistan-Özbekistan Sınırına İlişkin Anlaşma Kesinleşti

- Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım-Cömert Tokayev, sınırın çizilmesine ilişkin anlaşmayı 28 Mart'ta onayladı. Anlaşma daha önce Aralık 2022'de Taşkent'te yapılan görüşmeler sonrası imzalanmıştı.
- Tokayev "Bu anlaşma gerçekten tarihsel, çünkü onun sayesinde Kazakistan devlet sınırının güney sınırlarının uluslararası yasal tescil süreci tamamlandı." şeklinde konuştu.

KIRGIZİSTAN

Mart Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Kırgızistan'da Beyaz Şapka ve Milli Kıyafet Günü Kutlandı

- 5 Mart 2023 tarihinde Bişkek'in Ala-Too Meydanı'nda Beyaz Şapka ve Ulusal Giyim Günü kutlandı. Kırgız vatandaşlarının geleneksel başlıklar takarak yürüyüş yapmasıyla başlayan etkinlik, Ulusal Tarih Müzesi önünde son buldu.

Kırgızistan'da İlk Kez İşaret Dili Tercümesiyle Uzun Metrajlı Film Vizyona Girdi

- "Gelin Demir Değildir" adlı uzun metrajlı filmin ilk gösterimi 6 Mart'ta Bişkek'teki "Oktyabr" sinemasında yapıldı.
- İçeriği komedi olan film, işitme ve konuşma engellilerin yerel sinemalarda izlemesi için uyarlandı.

Bişkek'te Beyaz Anneler Alayı Düzenlendi

- 8 Mart tarihinde Bişkek'te ulusal değerlere sahip çıkmak için anneler yürüyüşü düzenlendi. Etkinlik, Çalışma, Sosyal Güvenlik ve Göç Bakanlığı ile Kırgız Emekliler Partisi tarafından ortaklaşa yürütüldü.
- Ulusal beyaz peçeli kadınlar Bişkek'in "Ala-Too" meydanından Urkuya Salieva anıtına doğru yürüdüler.

Kırgızistan Ekonomisi İki Ayda % 6 Büyüdü

- 11 Mart 2023 tarihinde yapılan habere göre, Kırgızistan'ın Ocak-Şubat 2023'teki gayri safi yurtiçi hasılası (GSYİH), geçen yılın Ocak-Şubat ayına göre %6 artışla yaklaşık 111 milyar som olduğu açıklandı.
- Bunun dışında mal imalat sanayilerinin büyüme oranı %9,6 hizmet sektörlerinin büyüme oranı ise %3,9 arttığı bildirildi.

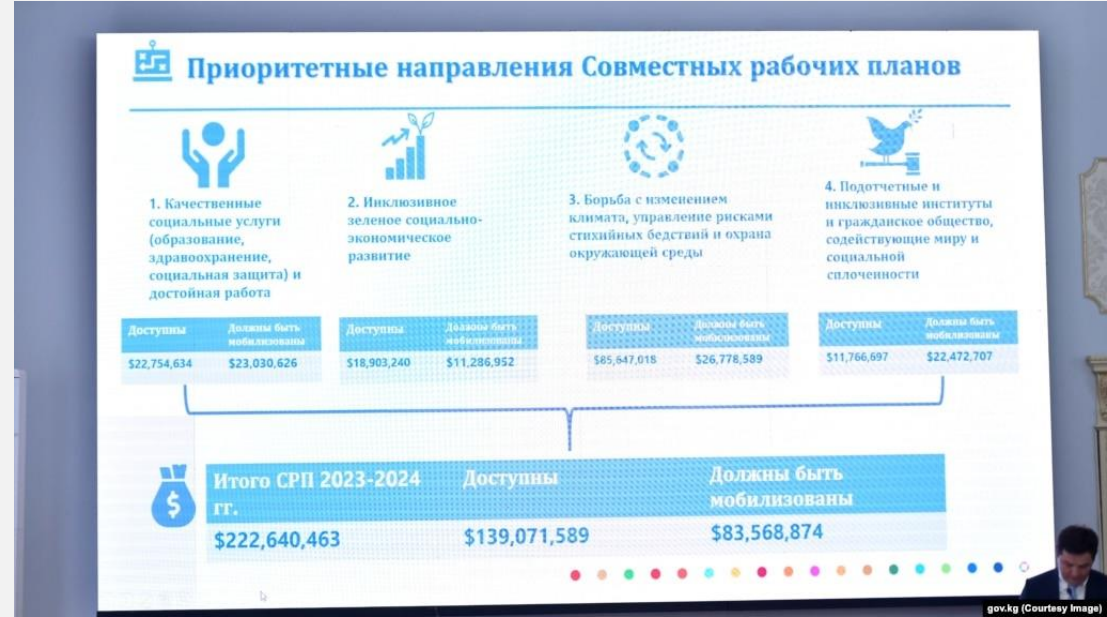

Sadyr Japarov, Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Bir Araya Geldi

- Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadyr Japarov, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile 15 Mart'ta Ankara'da bir araya geldi. Japarov, Türkiye'de meydana gelen depremlerden dolayı çok sayıda insanın hayatını kaybetmesi nedeniyle bir kez daha taziyelerini dile getirdi.
- Erdoğan, bu yıl şubat ayında Türkiye'de meydana gelen depremin etkilerinin ortadan kaldırılmasında yardımları için Kırgız makamlarına teşekkür ederek, "Kardeş Kırgız halkının bu desteği Türk halkına güç vermiştir." açıklamalarında bulundu.

Kırgızistan'ın BM ile İki Yıllık İş birliği Programı Onaylandı

- 25 Mart 2023 tarihinde Kırgızistan Bakanlar Kurulu ile Birleşmiş Milletler (BM) Stratejik Koordinasyon Komitesi'nin ilk toplantısı Bişkek'te gerçekleştirildi.
- Toplantıda uzun tartışmaların ardından 2023-2024 ortak çalışma planları programının onaylanmasına karar verildi.

Rusya, Kırgızistan'da Rusça Eğitim Veren Dokuz Okul İnşa Edecek

- Rusya Hükümeti Başkan Yardımcısı Alexey Overchuk Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadyr Japarov ile 29 Mart 2023 tarihinde Bişkek'te düzenlenen Kırgız-Rusya Hükümetler arası komisyonunun olağan toplantısında buluştular. Toplantıda Rusça eğitim veren dokuz okulun inşasına ilişkin görüşmeler yapılarak imzalar atıldı.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)

Mart Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Yeşim Salkım: “Melekler Takımı” isminde spor salonu yaptırmak istiyorum

- 13 Mart 2023 tarihinde, Sanatçı Yeşim Salkım, Mustafa Alkan'ın sosyal medya aracılığıyla gerçekleştirdiği 'Ev Meydanı' isimli programa katıldı.
- Salkım, Türkiye'de meydana gelen deprem sonucu İsias Otel'de hayatını kaybeden öğrenci ailelerinin kabul etmesi halinde “Melekler Takımı”nın adını yaşatmak için Kuzey Kıbrıs'ta veya Türkiye'de bir okula spor salonu yaptırmak istediğini söyledi.

Özdemir Berova: Maaş kesintisi, kaynağın yüzde 30'unu oluşturacak

- 14 Mart 2023 tarihinde, Ulusal Birlik Partisi (UBP) Milletvekili Özdemir Berova, Kıbrıs Postası TV'de yayınlanan 'Sabahın Haberleri' isimli programa konuk oldu.
- Berova, Başbakan Ünal Üstel'in en temel hedefinin kötü süreci atlatabilmek için siyasi kaygılardan uzak ve partiler üstü bir formasyon oluşturmak olduğunu ifade etti.
- Herkesin fedakarlık yapması gerektiği bir süreçten geçildiğini dile getiren Berova, Kamu Mali Yönetimi Yasası'nın geçtiği zaman fonlardan arındırılmış bir devlet politikası hedeflendiğini söyledi. Toplam 1 milyar kaynak hedeflendiğini, bu kaynağın yüzde 30'luk dilimini maaş kesintilerinin oluşturacağını belirtti.

“MAA
SA
VE

K

Rauf Denktaş: Fly KHY, ülkeye daha çok turist getirebilmek için kuruldu

- 15 Mart 2023 tarihinde, İş insanı ve Fly Kıbrıs Havayolları (Fly KHY) Yönetim Kurulu kurucu ortaklarından Rauf Denktaş, Kıbrıs Postası TV’de yayınlanan ‘Gündem’ aldı programa katılarak Ulaş Barış’ın konuğu oldu.
- Geçtiğimiz günlerde tanıtımı yapılan Fly KHY’nin kurulma aşaması hakkında konuşan Denktaş, “Yaklaşık 5 yıldır büyük çapta bir turizm operasyonu gerçekleştirmekteyiz” dedi.
- Kıbrıs kelimesinin havayolu şirketinin isminde kullanılmayacağına yönelik iddialara da yanıt veren Denktaş, “Kıbrıs kelimesini kullanmak yasal olarak bir engel teşkil etmiyor. Bunun onayı da alındı” dedi.

Türk Devletleri Teşkilatı Zirvesi Ankara'da düzenlendi! Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan KKTC mesajı

• 16 Mart 2023 tarihinde, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türk Devletleri Teşkilatı olarak Kıbrıs Türk halkına güçlü ve kararlı desteği somutlaştırdıklarını belirterek, "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin tanınması ve Kıbrıs Türk'ü kardeşlerimizin maruz kaldığı kısıtlamaların kaldırılması için verdiğimiz mücadeleyi sürdüreceğiz." dedi.

Kıbrıs Rum Kesimi, Türk Devletleri Teşkilatı'nda KKTC Bayrağının Yer Alması Nedeniyle Macaristan'dan İzahat İsteyecek

- 17 Mart 2023 tarihinde, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY), Ankara'daki Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Olağanüstü Zirve Toplantısı'nda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) bayrağının yer almasından dolayı rahatsızlığını Macaristan'a iletacağı ve Budapeşte'den izahat isteyeceği kaydedildi.

- Rum basınında yer alan haberlerde, GKRY Dışişleri Bakanlığı Basın Sözcüsü Theodoros Gotsis, KKTC bayrağının toplantıda kullanılması sebebiyle TDT'ye üye ve gözlemci devletler nezdinde önleyici girişimlerde bulduklarını ifade etti.

Depreme Yönelik Kaynak Oluşturmak İçin Faiz Gelirlerinden Kesinti Yapılacak

- 28 Mart 2023 tarihli habere göre;
- Olası bir deprem felaketine yönelik oluşturulacak olan kaynak için maaş kesintilerinin yanında tüm vadeli mevduatların faizlerinden de kesinti yapılacak. Konuyla alakalı olarak Kıbrıs Postası'na konuşan Bankalar Birliği Başkanı Olgun Önal, elde edilen faiz gelirlerinden TL ise yüzde 1, döviz ise yüzde 2 kesinti yapılacağını kaydetti.

ziyaret ve temasları engellenemez"

Ersin Tatar'a Londra'da Protesto

- 29 Mart 2023 tarihinde, KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar'ın, İngiltere'deki King's College London'da (KCL) katılacağı program için üniversite yerleşkesine girişi, Yunanistan bayrağı taşıyan grup tarafından engellenmek istendi.
- Türkiye Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhurbaşkanı Ersin Tatar'a geçmiş olsun dileklerini ilettili.

r'a karşı
mlar, sorumsuzd

YE

“Tatar’a yapılan protestodan kahramanlık hikayesi yazmaya gerek yoktur”

• 30 Mart 2023 tarihinde, Cumhuriyetçi Türk Partisi (CTP), Genel Sekreteri, milletvekili Asım Akansoy, Cumhurbaşkanı makamındaki Ersin Tatar’a Londra yapılan protesto ile ilgili açıklama yaptı. Akansoy, Tatar’a yapılan protestoya kahramanlık hikayesini yazmaya gerek olmadığını belirterek, “Ersin bey ne maksatla gittiğinden, kiminle görüştüğünden, neden bu kadar geniş bir kadro ile seyahat ettiğinden haber versin mesela” ifadelerini kullandı.”

CTP Genel Sek

“Tata
prote
kah
hika
gere

El-Sen Ülke Genelinde Süresiz Grev Başlattı

- 31 Mart 2023 tarihinde Elektrik Kurumu Çalışanları Sendikası (El-Sen), Kamu İhale (Değişiklik) Yasa Tasarısı ile “AKSA’ya yeni imtiyaz verilmeye çalışıldığı” gerekçesiyle Meclis önünde, yöneticiler düzeyinde eylem yaptı. Eylem sırasında, Kamu İhale (Değişiklik) Yasa Tasarısı’nın Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi’nde onaylandığı haberini alan El-Sen Başkanı Çağlayan Cesurer, “El-Sen şu andan itibaren tüm bölgelerde süresiz grev başlattı” dedi.

MACARİSTAN

Mart Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

AB: Macaristan'ın İsrail'deki büyükelçiliğini taşıması hakkında bize duyuru gelmedi

Avrupa Birliği (AB) 3 Mart'ta yaptığı açıklamada, üye ülkelerden Macaristan'ın İsrail'deki büyükelçiliğini Tel Aviv'den Kudüs'e taşıyacağı iddiasının ardından kendilerine bu konuda resmi bir bildirim yapılmadığını, şu anda tüm AB ülkelerinin ve AB'nin diplomatik temsilciliklerinin Tel Aviv'de bulunduğunu bildirdi.

Macaristan, Batı Balkan Ülkelerinin AB Üyeliğini Destekleyecek

- Budapeşte Balkan Forumu kapsamında 9 Mart'ta düzenlenen panele Macaristan Dışışleri ve Dış Ticaret Bakanı Peter Szijjarto'nun yanı sıra Arnavutluk Avrupa ve Dışışleri Bakanı Olta Xhačka, Sırbistan Başbakan Birinci Yardımcısı ve Dışışleri Bakanı Ivica Dacic ve Kuzey Makedonya Dışışleri Bakanı Bujar Osmani katıldı.
- Szijjarto, AB'nin ne kadar çok üyesi olursa o kadar güçlü olacağını ve genişleme sürecinin hızlandırılmasının Macaristan için ulusal güvenlik meselesi olduğunu ifade ederek "AB'nin şu anda Batı Balkanlar'a, bölge devletlerinin Birliğe duyduğundan daha fazla ihtiyacı var." dedi.

Orban: Macaristan, Rusya-Ukrayna savaşının dışında kalacak

- Macaristan Başbakanı Viktor Orbán, Macaristan Ticaret ve Sanayi Odası'nın ekonomik yılının açılışında 9 Mart'ta yaptığı konuşmada, ülkesinin Rusya-Ukrayna savaşındaki tutumunu değiştirmediği için baskıya uğradığını ama hükümetinin söz konusu baskılara boyun eğmeyecek kadar güçlü olduğunu söyledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Macaristan Başbakanı Orban ile Görüştü

- Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Macaristan Başbakanı Viktor Orban ile Türk Devletleri Teşkilatı olağanüstü zirve toplantısından önce Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde 16 Mart'ta bir araya geldi.
- Ana konusu deprem ve NATO olan görüşme basına kapalı gerçekleştirildi

Kütahya'da Macaristan Özgürlük Savaşı Anıldı

- Macaristan Özgürlük Savaşı'nın 175. yıldönümü nedeniyle 20 Mart'ta Kütahya'da bulunan Macaristan İstanbul Başkonsolosu Dr. Atilla Pinter, Kütahya Belediye Başkanı Alim Işık'ı makamında ziyaret etti.
- Bir dönem Kütahya'da kalan ve Macaristan'ın özgürlüğüne giden yolda önemli rol üstlenen Macaristan milli kahramanı olan Lajos Kossuth'un anısına yapılan müzede anma töreni düzenlendi.

Macaristan Putin'i tutuklamayacağını açıkladı

- Macaristan Devlet Bakanı Gergely Gulyas, 24 Mart'ta gerçekleştirdiği basın toplantısında gazetecilere yaptığı açıklamada, "Macar yasalarına başvurabiliriz ve buna dayanarak Rusya başkanını tutuklayamayız. Çünkü Uluslararası Ceza Mahkemesi (ICC) tüzüğü Macaristan'da ilan edilmedi" dedi.

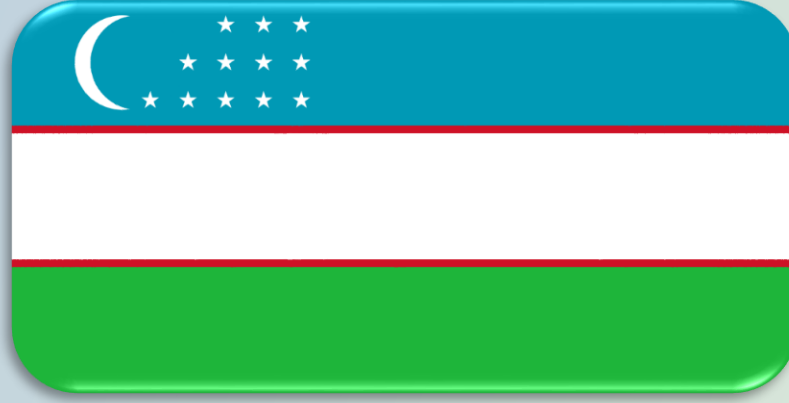
Macaristan AB'den Ukrayna'ya Mermi Tedarikçilerine Katıldı

- Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy 28 Mart'ta Uluslararası Atom Enerjisi Başkanı Rafael Grossi ile görüştü.
- Görüşmenin ardından açıklama yapan Zelenskiy; Macaristan ve Polonya dahil dört ülkenin, AB'nin Ukrayna'ya mermi tedariklerine dair girişime katıldığını duyurdu.

Macaristan Cumhurbaşkanı Novak, Erdoğan ile Görüştü

- Macaristan Cumhurbaşkanı Katalin Novak, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın daveti doğrultusunda, 29 Mart'ta Türkiye'ye resmi ziyarette bulundu.
- Cumhurbaşkanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, Ankara'da yapılan resmi görüşmelerde, Türkiye-Macaristan ilişkileri çeşitli boyutlarıyla gözden geçirildi, iş birliğinin geliştirilmesine yönelik atılabilecek adımlar ele alındı.

Özbekistan

Mart Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

ABD Dışışleri Bakanı Özbekistan'ı Ziyaret Etti

- 1 Mart'ta Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, ABD Dışışleri Bakanı Anthony Blinken başkanlığındaki ABD heyetini kabul etti. Çok çeşitli konular ve bölgesel iş birliğinin kilit yönleri ele alındı.
- Özbekistan Dışışleri Bakan Vekili Bahtiyar Saidov, Blinken ile görüştü. Görüşmede Saidov, Astana'da gerçekleşen C5+1 Formatı'ndaki bakanlar toplantısına dikkat çekti. İkili, C5+1 ülkeleri arasında hem ortak zorluklar hem de ortak hedefler konusunda hem fikir olduklarını ifade ettiler.
- Blinken, düzenlenen bir basın toplantısında "Orta Asya ülkelerinin egemenliğini ve toprak bütünlüğünü destekliyoruz" ifadesini kullandı.

Shavkat Mirziyoyev, Bağlantısızlar Hareketi Temas Grubu Zirvesi'ne Katıldı

• 2 Mart'ta Bakü'de düzenlenen zirvede COVID-19 koronavirüs pandemisinin sonuçlarının üstesinden gelinmesi, gıda güvenliğinin sağlanması, çevrenin korunması ve pandemi sonrası küresel toparlanma sürecinde sürdürülebilir kalkınmanın diğer acil konuları ele alındı.

• Mirziyoyev, bu tür acil durumların nedenlerini derinlemesine incelemek ve sonuçlarını etkili bir şekilde ortadan kaldırmak için Bağlantısızlar Hareketi'nin özel bir izleme ve bilimsel araştırma ağı kurmasını önerdi.

• Son zamanlarda, tüm ülkelerde artan terörizm ve aşırıçılık tehdidine karşı Bağlantısızlar Hareketi çerçevesinde pratik ilişkilerin güçlendirilmesinin giderek daha acil hale geldiği kaydedildi.

• Birleşmiş Milletler reform sürecinde, Bağlantısızlar Hareketi üyelerinin Güvenlik Konseyi'nde kalıcı bir yere sahip olması gerektiği vurgulandı.

Özbekistan Cumhurbaşkanı Dünya Kadınlar Gününü Kutladı

- 7 Mart'ta Uluslararası Kongre Merkezi'nde 8 Mart Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle bir bayram etkinliği düzenlendi.
- Etkinliğe Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev'de katılarak tebrik konuşması yaptı.
- Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın bu yıl 6 Mart tarihli kararnamesine ve kararına göre, bir grup kadına onursal unvanlar, nişanlar ve madalyalar, yirmi sekiz kadına Zülfiye Devlet Ödülü verildi.

Afganistan'a Komşu Ülkelerin Özel Temsilcilerinin İlk Toplantısı Taşkent'te Gerçekleşti

- 7 Mart'ta Afganistan'a komşu devletlerin özel temsilcilerinin ilk toplantısı Taşkent'te gerçekleşti.
- Toplantıya Özbekistan, İran, Çin, Pakistan, Tacikistan, Türkmenistan ve Rusya'dan temsilciler katıldı.
- Katılımcılar Afganistan'daki mevcut durumu tartıştı. Ülkeye hızlı bir şekilde insani yardım sağlanmasına, Afganistan'ın bölgesel karşılıklı bağımlılık sürecine daha aktif katılımına ve Kabil'in yeni yetkililerinin Afgan kadınlara karşı ayrımcı tedbirleri gözden geçirmesine kilit önem verildi.
- Toplantıya katılanlar, Afganistan'a komşu ülkelerin dışişleri daire başkanları 4. toplantısının Tunxing Deklarasyonu uyarınca Özbekistan'da yapılması konusunda mutabakata vardı.
- Görüşmenin ardından ortak bildiri kabul edildi.

Kazakistan-Özbekistan Devlet Sınırının Çizilme Süreci Tamamlandı

- 28 Mart'ta yayınlanan habere göre, Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım-Cömert Tokayev, Özbekistan ile Kazakistan-Özbekistan devlet sınırının çizilmesine ilişkin anlaşmanın onaylanmasına ilişkin yasayı imzaladı.
- Kazakistan-Özbekistan devlet sınırının çizilmesine ilişkin anlaşma Aralık 2022'de Taşkent'te imzalandı. Anlaşmaya göre, Kazakistan-Özbekistan devlet sınırının başlangıç noktası Kazakistan, Özbekistan ve Kırgızistan devlet sınırlarının birleşim noktası, sınır hattının bitiş noktası ise Kazakistan, Özbekistan ve Türkmenistan sınırlarının birleşim noktasıdır.
- Anlaşmanın onaylanması, Kazakistan-Özbekistan devlet sınır hattının yasal olarak belirlenmesine, uluslararası yasal tescilinin tamamlanmasına ve Kazakistan ile Özbekistan arasında toprak anlaşmazlıklarının ortaya çıkmaya olası koşulların ortadan kaldırılmasına olanak sağlayacaktır.

Türkmenistan

Mart Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Türkmenistan Ve Azerbaycan Cumhurbaşkanları Arasında Toplantı Gerçekleşti

- 2 Mart 2023 tarihinde, Azerbaycan'ın başkenti Bakü'yü ziyaret eden Türkmenistan Devlet Başkanı Serdar Berdimuhammedov, Bağlantısızlar Hareketi'nin COVID-19 ile Mücadele İletişim Grubu Zirvesi'ne katıldı.
- Bu zirveye katılan Türkmenistan Devlet Başkanı Serdar Berdimuhammedov ile Azerbaycan Devlet Başkanı İlham Aliyev arasında ikili görüşme gerçekleşti.

Mustafa Şentop, Meclis Başkanı'na Teşekkür Etti

- 3 Mart 2023 tarihinde TBMM Başkanı Mustafa Şentop, Türkiye'nin Kahramanmaraş ilinde meydana gelen ve 11 ili etkileyen doğal afet sonrasında Türkmenistan'ın sağladığı destekten dolayı Meclis Başkanı Kurbankulu Berdimuhammedov'a teşekkürlerini ilettiler.

Türkmenbaşı-Karaboğaz-Kazakistan Sınır Otoyolunun Yapım Projesi Görüşüldü

- 5 Mart 2023 tarihinde Türkmenistan Meclis Başkanı Kurbankulu Berdimuhammet, Aşkabat'ın güneyine yapımı devam eden köprü sebebiyle bir ziyarette bulundu. Köprü'nün başlangıç kısmında bulunan ve inşaatında son aşamaya giren Magtymguly Pyragy (Mağtımğulı Piragi) kültür merkezini de ziyaret eden Berdimuhammedov, projenin inşaatını üstlenen firmalarla görüşme gerçekleştirdi.
- Mağtımğulı Piragi; Türkmen asıllı ünlü düşünür ve şairdir.

Tacikistan Cumhurbaşkanı, Türkmenistan Dışişleri Bakanı'nı Kabul Etti

- 9 Mart 2023 tarihinde, Tacikistan Cumhurbaşkanı Emomali Rahman, Türkmenistan Dışişleri Bakanı Raşid Meredov'u kabul etti.
- Karşılıklı görüşmelerde, Türkmenistan Cumhurbaşkanı'nın Nisan ayı başında Tacikistan Cumhuriyeti'ne yapacağı resmi ziyaretin hazırlıkları ele alındı.

Türkmenistan ve FAO Arasında Yeni Belgeler İmzalandı

- 10 Mart 2023'te düzenlenen "İklim Değişikliği Bağlamında Gıda Güvenliği Konusunda İşbirliği" konulu uluslararası konferans çerçevesinde, Orta Asya ülkeleri tarım bakanları başkent Akşabat'ta bulunan "Yıldız" otelinde bir araya geldi.
- Yapılan konferansın sonucunda , Türkmenistan Tarım ve Çevre Koruma Bakanlığı ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün ilgili birimi arasında, dijital arazi kadastro su oluşturulması ve yönetimi konu edinilen projelere ilişkin bir çok belge sunuldu. Doğal kaynakların korunması konusunu içeren belgeler imzalandı.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO); Amacı: Birleşmiş Milletler uzmanlık kuruluşlarından biri olan FAO, dünyadaki gıda ve tarımla ilgili çalışmalarını organize edip geliştirerek gıda güvenliğini sağlamayı amaçlamaktadır.

Türmenistan Meclis Başkanı Ankara'da düzenlenen zirveye katıldı

- 16 Mart 2023 tarihinde Azerbaycan'ın çağrısı üzerine olağanüstü toplanan Türk Devletleri Teşkilatı'nın zirvesi başkent Ankara'da gerçekleştirildi. Türmenistan Meclis Başkanı Kurbankulu Berdimuhammedov katıldı.

Aşkabat'ta, Türkiye'de Meydana Gelen Depremde Hayatlarını Kaybedenlerin Ruhları İçin Adak Töreni Düzenlendi

• 16 Mart 2023 tarihinde, Başkent Aşkabat'ta Hazreti Ömer Camii'nde 6 Şubat'ta Kahramanmaraş merkezli şiddetli depremde hayatlarını kaybedenlerin ruhları için adak töreni düzenlendi. Türkmenistan Meclis Başkanı Kurbankulu Berdimuhammedov'da törene katıldı.

• Not: «İslamiyet öncesi Türklerde Bayçar olarak adlandırılan kurban ve Bayçarmak yani kurban etmek anlamına gelen ritüelin İslamiyet sonrasında da devam ettiğinin ve ruhlara adak adayarak kurban kesildiğinin de bir göstergesi olan bu tören devamlılık açısından önemlidir.»

Türkmenistan Ukrayna'ya İnsani Yardım Gönderdi

- 22 Mart 2023 tarihinde Türkmen halkı Kurbankulu Berdimuhammedov Çocuklara Yardım Vakfı adına Ukrayna halkının çocuklarına insani yardım sevkiyatı yapıldı.

Yararlanılan Kaynaklar:

1. 525.az
2. edition.cnn.com
3. hungarytoday.Hu
4. miniszterelnok.Hu
5. tr.euronews.com
6. trthaber.com
7. turkkon.org
8. <https://24.kg/kyrgyzcha/>
9. <https://24.kz/kz/zha-aly-tar>
10. <https://egemen.kz/>
11. <https://kg.akipress.org/>
12. <https://kibrishaberci.com/>
13. <https://turkmenportal.com>
14. <https://tr.wikipedia.org/>
15. <https://www.aa.com.tr/tr>
16. <https://www.azattyk.org/news>
17. <https://www.bbc.com/kyrgyz>
18. <https://www.election.gov.kz/>
19. <https://www.kibrispostasi.com/>
20. <https://www.kibrisgazetesi.com/>
21. <https://www.trtavaz.com.tr/canli-izle>
22. <https://qha.com.tr/>
23. <https://xabardor.uz/uz/>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.

Yararlanılan Kaynaklar:

24. <https://www.sondakika.com>
25. <https://www.kazakistan.kz>
26. <https://www.uzdaily.uz/ru>
27. <https://www.yeniduzen.com>
28. <https://www.ombudsman.gov.tr/>
29. <https://www.kktcb.org/tr>
30. <https://www.sozcu.com.tr/>
31. <https://www.mfa.gov.tr/>
32. <https://www.mynet.com/>
33. <https://www.trthaber.com/>
34. <https://www.atavatan-turkmenistan.com>
35. <https://tdh.gov.tm/tk>
36. <https://www.azathabar.com/z/2246>
37. <https://www.mfa.gov.tr/default.tr.mfa>
38. <https://www.trt.net.tr/turkmen/dunya>
39. <https://www.turkmenhabar.com/>
40. <https://jeyhun.news/>
41. <https://www.mfa.gov.tm/tk/news>
42. <https://caa.gov.tm/>
43. <https://turkmenistan.gov.tm/tk>
44. <https://www.sondakika.com/>
45. <https://www.turkmenturkbank.com>
46. <https://orient.tm/tm>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.